

Vraag	Antwoord	Scores
8	maximumscore 2	
	a	
	• id (regel 31)	1
	b	
	• liceat (regel 31)	1
9	maximumscore 2	
	a	
	• De aanklagers zijn de misdadigers; de verdachte/aangeklaagde is het slachtoffer	1
	b	
	• Cicero zegt dat de verdachte/aangeklaagde geen voordeel had van de moord / dat de aanklagers wel voordeel hadden van de moord. (De aanklagers zijn dus de schuldigen en moeten aangeklaagd worden.)	1
	Of woorden van overeenkomstige strekking.	
	<i>Opmerking</i>	
	<i>Bij a het scorepunt alleen toekennen wanneer beide onderdelen van het antwoord juist zijn.</i>	

Tekst 3 en Tekst 4

10	maximumscore 2	
	a	
	• in accusatorum subselliis (regel 2)	1
	b	
	• tiro (regel 8)	1
	<i>Opmerking</i>	
	<i>Bij a niet fout rekenen wanneer als antwoord is gegeven 'accusatorum subselliis (regel 2)'.</i>	

Tekst 4

11	maximumscore 1	
	Hij was de aanklager.	
	Of woorden van overeenkomstige strekking.	
	<i>Opmerking</i>	
	<i>Geen scorepunt toekennen wanneer als antwoord is gegeven 'Hij was de tegenstander / hoorde bij de tegenpartij.'</i>	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

12 maximumscore 1

(Sic vita hominum est ut) ad maleficium nemo conetur sine spe atque emolumento accedere (regel 13-15); deze zin heeft een algemene strekking, namelijk dat misdaden worden begaan door mensen die denken er voordeel van te zullen hebben.

Of woorden van overeenkomstige strekking.

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen wanneer beide onderdelen van het antwoord juist zijn.

13 B

14 maximumscore 1

De één / vir / voorzitter van het huidige proces is wat meer geneigd tot mildheid dan de ander / dan degene naar wie Hunc verwijst / dan L. Cassius.

Of woorden van overeenkomstige strekking.

15 maximumscore 1

periculum creabatur (regel 16)

16 maximumscore 1

horrebant (is imperfectum en) verwijst naar de tijd van (aangeklaagden onder) L. Cassius; reformidant (is praesens en) verwijst naar het moment van spreken, wanneer rechters als L. Cassius kunnen optreden.

Of woorden van overeenkomstige strekking.

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen wanneer beide onderdelen van het antwoord juist zijn.

17 maximumscore 1

Als de naam (van Cassius) al angst wekt, doet (het optreden van) Cassius zelf dat des te meer. / Als de naam (van rechters als Cassius) al angst wekt, doet het optreden / doet de persoon(lijkheid) (van rechters als Cassius) dat des te meer.

Of woorden van overeenkomstige strekking.

18 A

Vraag	Antwoord	Scores
19	maximumscore 3	
	a	
	• T. Roscius / hij heeft voordeel van de moord gehad / is nu vermogend en was eerst arm	1
	b	
	• T. Roscius / hij heeft een slecht/misdadig karakter	1
	c	
	• T. Roscius / hij was het slachtoffer (zeer) vijandig gezind Of woorden van overeenkomstige strekking.	1
20	maximumscore 1 (Tenuitas hominis) eo magis eluceat quo magis occultatur (regel 28-30)	
21	maximumscore 2	
	a	
	• Men zou (volgens Cicero) verwachten dat iemand een verbond zou sluiten met een bekende / met een stadgenoot of verwant (over de bezittingen van een wildvreemde). Of woorden van overeenkomstige strekking	1
	b	
	• Chrysogonus	1

Algemeen

- 22 maximumscore 1**
In de *oratio invectiva* heeft men het doel de tegenstander aan te vallen en onderuit te halen / beticht men de tegenstander van allerlei lelijks / gebruikt men argumenten *ad hominem*; dat doet Cicero bijvoorbeeld door de hebzucht en driestheid van T. Roscius breed uit te meten (in de regels 22-30).
Of woorden van overeenkomstige strekking.

Opmerkingen

- *Het scorepunt alleen toekennen wanneer beide onderdelen van het antwoord juist zijn.*
- *Het tweede onderdeel van het antwoord is bedoeld als voorbeeld van een juist antwoord.*

- 23 maximumscore 2**
- a**
- IV 1
- b**
- de toedracht uiteenzetten / de gebeurtenissen beschrijven
Of woorden van overeenkomstige strekking 1